

Ursula von der Leyen asszony
az Európai Bizottság elnöke

Európa, 2024. július 15.

Věra Jourová
Az Európai Bizottság értékekért és átláthatóságért felelős alelnöke

Didier Reynders úr
Az Európai Bizottság igazságügyi biztosa

Josep Borrell Fontelles úr
Főképviseelő / alelnök

Várhelyi Olivér úr
Szomszédsági és bővítési biztos

Marija Pejčinović Burić asszony
Az Európa Tanács főtitkára

Michael O'Flaherty úr
Emberi jogi biztos (CoE)

Excellenciáink!

Idén van a törökországi puccskíséret nyolcadik évfordulója. Ebből az alkalomból szeretnénk ismételtén felhívni a figyelmet az ottani aggasztó helyzetre.

A négy európai bírói szervezetet, az AEAJ-t, az EAJ-t, a MEDEL-t és a Judges4Judges-t tömörítő Független Igazságszolgáltatásért Platform több mint tíz éve élénk figyelemmel kíséri Törökország jogrendszerében zajló fejleményeket.

Amint arról már korábbi nyilatkozatokban is beszámoltunk, a törökországi jogállamiság több szinten is drámaian leépült 2016 óta. Ahogy az Európai Bizottság Törökországról szóló 2023-as jelentése tömören fogalmazott: "A súlyos visszafejlődés folytatódott, és az elmúlt évek több igazságügyi reformcsomagja ellenére az igazságügyi rendszer strukturális hiányosságai továbbra is megoldatlanok maradtak. (...) Az Európai Bizottság 2023. évi Törökországról szóló jelentése szerint – (europa.eu 23. o.) a hatóságok részéről a bírákra és ügyészekre gyakorolt indokolatlan nyomás továbbra is negatívan hatott az igazságszolgáltatás függetlenségére és minőségére." Bár Törökország az Európa Tanács egyik legrégebbi tagja, létfontosságú a közösség alapvető értékeihez való igazodás a demokratikus rendszer működése, az alapvető jogok tiszteletben tartása és az igazságszolgáltatás függetlensége területén.

Az európai és nemzetközi intézmények számos felhívása sajnos megválaszolatlan maradt, és elmaradtak a jelentős lépések az elnyomó intézkedések és a jogállamiság hiányosságainak orvoslására. Szeretnénk felidézni a legriasztóbb tényeket.

– Több mint 4500 török bírót és ügyészt bocsátottak el, közülük mintegy 2450-et bebörtönöztek.

– Sok kollégánkat még mindig embertelen körülmények között tartanak fogva.

– A két Vaclav Havel Emberi Jogi Díjjal kitüntetett személyt még mindig fogva tartják. Murat Arslan bírót, a mára felosztatott független bírói egyesület, a YARSAV elnökét, aki 2017-ben kapta meg ezt a díjat. Osman Kavala emberi jogi aktivistát, aki 2023-ban kapta meg ezt a díjat.

- Az alapvető szabadságjogokat illetően nem fogadtak el olyan törvénymódosítást, amely a 2016-os szükségállapotról szóló törvények fennmaradó elemeit korlátozná.
- Az Emberi Jogok Európai Bírósága (EJEB) különböző határozatainak végrehajtását megtagadták.
- A török igazságszolgáltatás nem képes igazságot szolgáltatni, hatékony jogorvoslatot nyújtani, és egyértelműen hiányzik a függetlensége.

Ezek a körülmények a 2023-as jogállamisági indexben is tükröződnek, Törökország jelenleg a 117. helyen áll az 142 ország közül. Ezek a tényezők egy demokratikus állam alapját képező jogállamiság és a további pillérek egyértelmű semmibe vételét mutatják. A platform többször rámutatott, hogy a török igazságszolgáltatás politikai fogságba esett, és nem független. Példaként utalunk egy 27 jogi társaságot, ügyvédi kamarát, emberi jogi és egyéb jogi csoportot képviselő nemzetközi küldöttség megállapításaira, amely 2023 novemberében tényfeltáró missziót indított Törökországba. A küldöttség nemcsak a bebörtönzött jogászokkal készített interjúkat, hanem bírósági tárgyalásokat is megfigyelt. A jelentés szerint a török bíróságok aggasztó módon megsértik a tisztességes eljárás nemzetközi normáit.

A Független Igazságszolgáltatásért Platform ezért megragadja ezt az alkalmat, hogy hangsúlyozza, nem tűrhető a jogállamiság ilyen súlyos megsértése, mivel Törökország az Európa Tanács tagja és az EU tagjelölt országa.

Ezért tisztelettel kérjük Öexcellenciájukat, tegyenek meg minden szükséges lépést a török hatóságoknál annak érdekében, hogy sürgessék őket,

- hagyjanak fel a bírák és ügyészek elleni elnyomással és megfélemlítéssel,
- engedjék szabadon a bebörtönzött kollégákat, és garantálják az alapvető jogok tiszteletben tartását,
- helyezték vissza az indokolatlanul elbocsátott bírákat és ügyészeket, és adják vissza az elkobzott pénzüket, vagyionukat,
- állítsanak helyre minden olyan feltételt, amelyet a jogállamiság megkövetel, így teljesítsék Törökország nemzetközi jogi kötelezettségét is, amely szerint végre kell hajtani az Emberi Jogok Európai Bíróságának az ítéleteit.

A Független Igazságszolgáltatásért Platform szükség esetén bármilyen segítséget szívesen nyújt, és továbbra is szorosán figyelemmel kíséri a törökországi helyzetet.

Sylvain Mérenne
Az Európai Közigazgatási Bírák Egyesületének (AEAJ) elnöke

Mikael Sjöberg
Az Európai Bírák Egyesületének (EAJ) elnöke

Tamara Trotman
A Bírák a bírákért Egyesület elnöke